

Averz

Na líci zberateľskej euromince je ako symbol slobody vyobrazená holubica, do ktorej tela je kompozične vsadený náznak československej vlajky. V ľavej hornej časti mincového poľa je v opise názov štátu SLOVENSKO a v pravej časti je štátny znak Slovenskej republiky. Pod ním je letopočet 2021. V pravej spodnej časti mincového poľa je v dvoch riadkoch označenie nominálnej hodnoty 10 EURO. Pod ním je iniciálka priezviska autora líčnej strany zberateľskej euromince Štefana Novotného N a značka Mincovne Kremnica, štátny podnik, ktorú tvorí skratka MK umiestnená medzi dvoma razidlami.

Reverz

Na rube zberateľskej euromince je portrét Alexandra Dubčeka, ktorý v ľavej časti mincového poľa dopĺňa faksimile jeho podpisu. Pod portrétom sú v dvoch riadkoch meno a priezvisko ALEXANDER DUBČEK a štylizované iniciálky autora rubovej strany zberateľskej euromince Mgr. art. Martina Sabola. Vpravo od portrétu sú letopočty narodenia a úmrtia Alexandra Dubčeka 1921 - 1992.

Údaje o minci

Nominálna hodnota:	10 eur
Materiál:	Ag 900/1000, Cu 100/1000
Hmotnosť:	18 g
Priemer:	34 mm
Hrana:	• ĽUDSKOSŤ - VLASTENECTVO - DEMOKRACIA
Náklad:	limitovaný, maximálne 15 000 ks v bežnom a proof vyhotovení
Autor návrhu:	avertz: Štefan Novotný reverz: Mgr. art. Martin Sabol
Rytec:	Dalibor Schmidt
Výrobca:	Mincovňa Kremnica, š. p.

Vydala: ©Národná banka Slovenska, november 2021

Text: PhDr. Slavomír Michálek, DrSc.

Foto: SNM - Historické múzeum, Shutterstock

[www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/
eurove-mince/zberatelske](http://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatelske)

www.nbs.sk

Alexander Dubček

100. výročie narodenia

STRIEBORNÁ ZBERATEĽSKÁ EUROMINCA

Nežná revolúcia - na stretnutí s demonštrantmi,
23. november 1989.

Alexander Dubček (1921 – 1992) je jednou z najvýznamnejších osobností moderných slovenských dejín. Je uznávaný doma i vo svete ako demokrat a Európan. V rokoch 1968 – 1969 bol necelých 16 mesiacov lídrom Komunistickej strany Československa. Jeho meno je symbolom obrodného procesu a neúspešného pokusu o nastolenie socializmu s ľudskou tvárou v Československu. Po dvadsaťročnej nútenej normalizačnej „prestávke“ v pozícii väzňa na slobode sa vrátil na sklonku studenej vojny do domácej i európskej politiky. V jeho hodnotovom vzorci zostali na prvom mieste ľudskosť, sociálne cítenie, vlastenectvo a demokracia.

Uhrovec je rodiskom dvoch významných slovenských osobností – A. Dubčeka a Ľ. Štúra. Ich rodný dom je od roku 1965 národnou kultúrnou pamiatkou.

Do aktívnej vrcholovej politiky vstúpil Alexander Dubček na začiatku 60. rokov 20. storočia, v čase tzv. „predjaria“ – v období postupného nástupu demokratizačného procesu v ČSSR, ktorého súčasťou boli aj slovenské národno-emancipačné snahy. Okolo Dubčeka sa sformovala skupina reformných komunistov, ktorí ho v januári 1968 zvolili za prvého tajomníka ÚV KSČ. Vývoj v „pre-

budenom“ Československu sa však stretol s nevôľou ostatných socialistických krajín Európy na čele so ZSSR. Riešenie videli v ozbrojenej okupácii ČSSR. Rozhodnutie o invázii padlo v Moskve už v polovici apríla 1968, bezprostredný pokyn na jej začatie nesie dátum 18. august 1968.

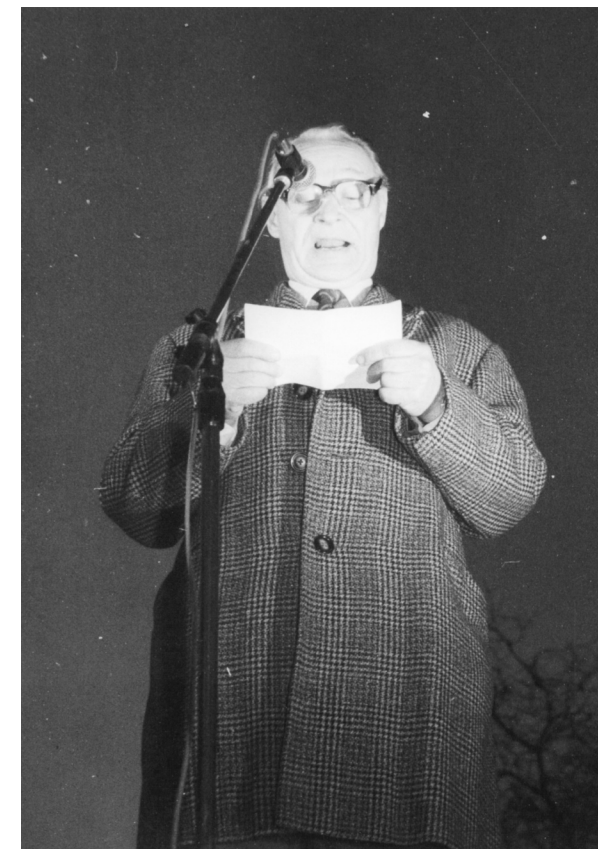
Keď sa Dubček 21. augusta 1968 dozvedel, že vojská piatich krajín Varšavskej zmluvy na čele so ZSSR vstúpili do krajiny, zasiahlo ho to a uvažoval o abdikácii. Krátko po začiatku invázie ho sovietska tajná polícia uniesla do Moskvy. Neúspešne bránil a obhajoval československý vývoj. Demokratizačný proces pod zástavou socializmu s ľudskou tvárou zastavili sovietske tanky a v ČSSR nastalo obdobie šedej normalizácie. Štátna bezpečnosť Dubčeka aktívne sledovala a tak sa stal v ČSSR jedným z prvých disidentov.

Počas normalizácie sa nespreneveril svojej životnej filozofii a obhajoval reformný proces. Po nástupe Michaila Gorbačova sa jeho izolácia zmiernila a v očiach verejnosti doma i na demokratickom Západe zostával symbolom nepokoreného vzdoru.

Medzníkom v Dubčekovom disente bol november 1988. Jedna z najstarších univerzít na svete, univerzita v talianskej Bologni, mu udelila titul Dr. h. c. Bola to vysoká pocta nielen jemu, ale aj celému reformnému a demokratickému hnutiu v Československu. Pri preberaní diplomu sa Dubček prihlásil aj k výstavbe „spoločného európskeho domu“, čo ho prezentovalo ako politika európskeho rozmeru. Presadzoval dôslednú platformu demokratického socializmu sociálnej spravodlivosti v pluralitnej občianskej spoločnosti. Čas Alexandra Dubčeka doma v Československu prišiel v priebehu Nežnej revolúcie v roku 1989 a v krátkom období po nej.

Hoci najprv celá slovenská a česká spoločnosť skandovala: „Dubček na Hrad!“, situácia sa napokon vyvinula v prospech Václava Havla, ktorý sa stal prezidentom ČSSR. Dubček sa stal politickým lídrom vo funkcii predsedu federálneho parlamentu.

Všetky nádeje Slovákov, že sa Alexander Dubček po rozdelení federácie stane prvým demokratickým slovenským prezidentom, zhasli 7. novembra 1992, keď zomrel na následky zranení pri automobilovej nehode.

Tribún Novembra 1989. A. Dubček číta príhovor na demonštrácii na Námestí SNP v Bratislave.